

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
1 Criminaliteit onder de loep	11
1.1 Criminologie en criminaliteit gedefinieerd	11
1.2 Criminologische theorieën: twee stromingen	12
1.2.1 Oorzaaktheorieën	12
1.2.2 Controle- of beheersingstheorieën	20
Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 1	24
2 Wat is jeugdcriminaliteit?	25
2.1 Naar een heldere definitie	25
2.2 Jeugdcriminaliteit als containerbegrip	27
Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 2	28
3 Cijfers over jeugdcriminaliteit in Nederland	29
3.1 Verschillende bronnen, verschillende cijfers	29
3.1.1 Politiestatistieken	29
3.1.2 Self-reportonderzoek	30
3.1.3 Slachtofferonderzoek	31
3.2 Een beeld van de jeugdcriminaliteit in Nederland	32
3.2.1 Toename of afname?	33
3.2.2 Het topje van de ijsberg	35
3.2.3 Self-reportonderzoek als aanvulling op de politiestatistieken	35
3.2.4 Ophelderingspercentage	36
3.2.5 Jongens en meisjes	37
Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 3	38
4 De vele gezichten van jeugdcriminaliteit	39
4.1 Typen jeugddelinquenten	39
4.2 Jeugdcriminaliteit als ‘normaal’ kickgedrag	40
4.3 De harde kern	41
4.4 De status van meelopers: rekruten of afzwaaiers	45
4.5 De psychopathologische jeugddelinquent	46
4.5.1 Wat is een (psychische) stoornis?	46
4.5.2 Licht verstandelijke beperking (LVB)	47
4.5.3 Alcohol- en drugsmisbruik	48
4.5.4 ADHD	49
4.5.5 Gedragsstoornissen	49
4.5.6 Internaliserende problemen	50

4.6	Jeugdcriminaliteit in groepsverband	51
4.6.1	<i>Hinderlijke groepen</i>	52
4.6.2	<i>Overlastgevende groepen</i>	53
4.6.3	<i>Criminele groepen</i>	53
4.6.4	<i>Bendevorming</i>	53
4.6.5	<i>De context</i>	54
4.7	Sekse en etniciteit onder de loep	54
4.7.1	<i>Sekse en criminaliteit</i>	55
4.7.2	<i>Etniciteit en criminaliteit</i>	56
4.8	Focus op een tweetal bijzondere dadertypen	58
4.8.1	<i>De jeugdige veelpleger</i>	58
4.8.2	<i>De jeugdige zedendelinquent</i>	59
	Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 4	61
5	De ontwikkeling in de aanpak van jeugddelinquenten	63
5.1	Heropvoeding en gedragsverandering	63
5.2	Commissie Van Montfrans	63
5.3	Wijziging jeugdstrafrecht	64
5.4	Vroege en gedifferentieerde aanpak	64
5.5	Persoonsgerichte aanpak	65
5.6	Criminele jeugdgroepen	66
5.7	Adolescentenstrafrecht	67
	Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 5	68
6	Reacties op crimineel gedrag	69
6.1	Strafmogelijkheden voor jeugdigen	70
6.2	De aanpak van kickgedragdelinquenten	73
6.3	De aanpak van meelopers en harde kern	75
6.4	De aanpak van psychopathologische jeugddelinquenten	77
6.5	De aanpak van de jeugdige veelpleger	78
6.6	De aanpak van de jeugdige zedendelinquent	79
6.7	Jeugdcriminaliteit in groepsverband aangepakt	80
	Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 6	83
7	Vroegtijdig signaleren en voorkomen van criminele carrières	85
7.1	Soorten preventiestrategieën	85
7.2	Soorten preventieprogramma's	86
7.3	Signalen voor toekomstig crimineel gedrag	86
7.3.1	<i>Leeftijdsinadequaate en leeftijdsadequate gedrag</i>	87
7.3.2	<i>Risicofactoren op een rij</i>	87

7.4	Oorzaak en gevolg: een riskante onderneming	88
7.5	Het opvangen van de signalen	90
7.6	Vroegtijdig interveniëren	92
7.6.1	<i>Vrijwillig en preventief</i>	92
7.6.2	<i>Strafrechtelijk en civielrechtelijk</i>	93
7.6.3	<i>Voorbeelden van aanpakken</i>	93
	Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 7	95

8 Portretten van jeugdige delinquenten 97

8.1	Psychisch gestoorde geweldpleger: je goed voelen door geweld	97
8.2	Misbruiker van kleine kinderen: ik heb geen vrienden	101
8.3	Marokkaanse veelpleger: gewoon zijn eigen gang gaan	103
8.4	Een slachtoffermeisje: van weglloopster tot prostituee	105
8.5	De Badhuisgroep: op straat leef je	107
8.6	Een starter: mijn broer is mijn voorbeeld	109
8.7	Voetbalsupporter: in het weekend slaan de stoppen door	111
8.8	Tot besluit	112
	Leerdoelen en opdrachten Hoofdstuk 8	114

Geraadpleegde bronnen 115

Boxen over: Adolescentenstrafrecht – Aangiftebereidheid – Burgerrechtspraak – Databank Effectieve Jeugdinterventies – Database Aanpakken Jeugdgroepen – DSM-V en antisociaal gedrag – Erkende gedragsinterventies – Facebookmoord – Halt – Justitiële Jeugdinstellingen – Kinderbeschermingsmaatregelen – Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen – Opgroeien in een gewelddadige omgeving – Persistente en adolescentiegebonden delinquenten – ProKid – Registratie en etniciteit – Slachtoffers – Top600 in Amsterdam – Veiligheidshuis – Veiligheidsmonitor – Waarde van cijfers